

Mả Cao Biền ở Phú Yên??

Cao Biền (821-887) là một danh tướng đời nhà Đường. Tên tuổi Cao Biền gắn với những truyền thuyết huyền hoặc của người Việt. Những truyền thuyết ấy kể rằng Cao Biền thấy ở đất Giao Châu có nhiều kiểu đất để vương, nên thường cưỡi điều giấy bay đi xem xét, rồi dùng phép thuật phá những nơi có hình thế sơn thủy đẹp, và chặn những đất có long mạch bằng cách đào những giếng khơi rất sâu.

- Truyền thuyết núi Cánh Diều ở Ninh Bình kể rằng Cao Biền thường cưỡi điều giấy đi dò phá long mạch nước Nam, khi bay đến đất Hoa Lư đã bị một đạo sĩ cùng nhân dân ở đây dùng tên bắn, Cao Biền bị trọng thương, điều gãy cánh rơi xuống một hòn núi, từ đó hòn núi mang tên là núi Cánh Diều.

- Ở Phú Yên có một gò cát và đất sỏi gọi là *mả Cao Biền*.

Mả Cao Biền ở Tuy An. Ảnh: Trần Quý trên Báo Phú Yên online

Mả Cao Biền là một gò cát và đất sỏi đá nhô lên như một ngọn đồi thấp ở thôn Đồng Môn, xã An Hải, huyện Tuy An, Phú Yên. Trên đỉnh đồi có một cồn cát nổi cao, trải qua bao nhiêu năm tháng vẫn giữ nguyên không hề bị xói mòn. Dân gian có câu ca dao:

*Cao Biền táng tại Đồng Môn
Trên sơn, dưới thủy trời chôn Cao Biền.*

- Ấy, nhưng Cao Biền đi đâu mà chết chôn ở Tuy An, Phú Yên? Lịch sử có ghi rằng Cao Biền được cử sang xứ Giao Châu dẹp loạn ở nước Nam Chiếu (thời bấy giờ vùng đất Phú Yên thuộc nước Nam Chiếu chứ không phải nước Giao Chỉ). Có một bài về kể lại chuyện này. Đoạn đầu kể về xuất thân của Cao Biền, sang đất Nam trấn yểm long mạch:

Cao Biền từ thuở nhà Đường
Biệt tài địa lý, thạo luôn phép màu
Bút thần biết ở cung sâu
Xin vua chọn bút ngỗ hầu mưu toan
Vẽ điều ròi điểm mắt Loan
Cỡi chim vượt núi phương Nam đi tìm
Hàm Long, Long Đỗ kỳ duyên
Trấn yểm linh huyết giữ quyền trị dân

Khi Cao Biền cỡi điều bay tới đất Phú Yên thì người dân biết chuyện, ra sức chống cự:

Tiếng đồn lan khắp xa gần
Nơi này biết được hợp quần cùng lo
Mua cung lớn, sắm ná to
Chờ cho Biền đến bắn cho nát điều
Thế ròi đến một buổi chiều
Họ Cao ngất ngưỡng phiêu diêu lưng trời
Bỗng nhất loạt, bắn khắp nơi
Rừng tên vây phủ làm rơi điều thần
Ô Loan từ ấy hoá thân
Mắt thành ngọc điệp, vảy chân sò, hào
Bộ lông hoá kiếp rau câu
Tạo nên đặc sản hàng đầu quê ta

Đầm Ô Loan. Ảnh: Báo Ảnh Việt Nam

Đó là sự tích phát sinh ra đầm Ô Loan. Người ta kể rằng con diều - có nơi nói là con quạ - bị bắn rơi xuống vầy vùng trước khi chết làm thành một vùng trũng, sau này thành đầm Ô Loan (mả Cao Biền nằm ở không xa phía Đông đầm Ô Loan). Và cho rằng tên *Ô Loan* là do tích này mà ra (Ô là con quạ, Loan là chim loan như trong câu *Vẽ diều rồi điếm mất loan*).

Cao Biền về cõi tha ma

Nắm xương gửi lại không xa vùng đầm

Chiếc giày thườ ầy âm thầm

Rơi trên vách đá bao năm vẫn còn

Cái mũ thì rớt cao hơn

Cách mấy hòn núi là hòn Mão đây.

Còn Cao Biền thì rớt xuống chết ở vị trí nay là mả Cao Biền, đất cát vùi lấp thành gò. Đoạn cuối bài về còn kể về sự tích phát sinh hòn Mão, dấu giày trên gành Cây Sung...

Ngày nay mả Cao Biền, hòn Mão, gành Cây Sung vẫn còn đó, riêng đầm Ô Loan còn là thắng cảnh quốc gia và có những món hải sản tuyệt ngon, như sò huyết đầm Ô Loan.

- Theo sử Trung quốc, Cao Biền về Tàu và bị cấp dưới là Lã Dụng Chi hãm hại, bị giết vào năm 887 ở Dương Châu (Trung quốc). Vì vậy, mà Cao Biền ở Phú Yên chắc chắn không phải là nơi chết của ông ta rồi. Sự tích đầm Ô Loan, hòn Mão... cũng chỉ là huyền thoại, không có bao nhiêu phần trăm là sự thật. Có điều ngồi trên đầm Ô Loan thưởng ngoạn cảnh đẹp, thưởng thức món sò huyết ô loan nổi tiếng và nghe kể chuyện huyền thoại thì cũng thú vị lắm chứ, phải không các bạn?

Đầm Ô Loan. Ảnh: PHN

Một bữa ăn hải sản trên đầm Ô Loan. Ảnh: PHN

Phạm Hoài Nhân

Theo tư liệu của ông Nguyễn Đình Chúc và báo Phú Yên

Gửi Lên: Lê-Thụy-Chi

Ngày 15/12/2016

www.vietnamvanhien.net